

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును ౩౦౧౧౫౦

VOL. 6. } చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 9 వ తేది శుక్రవారము } NO. 33.
 సంపుటము. ౬ } సిద్ధాద్ధి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ దశమి గం. } సంచిక 33

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల స్వల్పము
 తల నొప్పులకు
 వేరు పొందినది.
 గుణము లేకుండిన
 మీ వైకము మీకు
 ఇయ్యబడును.
 వనమూలికలచే
 చేయబడును.
 నువాసన గలది.

గుణ మధికము
 పంచభాషను
 చూచి కొనిన
 మోసముండదు.
 ఒక సారి పరీక్షించి
 చూడుడు.
 చక్కని డబ్బీలో
 వెల ర అణాలు.
 అన్ని దుకాణముల
 లోను దొరుకును.

ఆమృతాంజనము డిపో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

మేలైన రకపు

ఏనుగమార్కుగల

బ్లూ బ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇక్సోకార్పొరేటు చేయబడిన

ఈస్టయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి రాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరారాగ్నాడు జిల్లాలో చేరిన

రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1601)

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు తుకారము
 కుందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
 తెలియదు. తర్వాతను లేదు. పిచ్చికారి
 మన్నగు కఠినతీర్థల కనిలేదు. దుచ్చు
 పైన మా మలయచందనము ఎటువ
 తెలుపు, వచ్చు అను మాను విధముల
 పెగోగమున మానుపూటలలో నున్నను. దర్జీ 1-3 2.0.0
 గంధర్వపార్శ్వ, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
 కయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
 గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ప.
 తిన్నవైకా చక్కని గ్రంథము. వెల ౫.0.0.
 మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
 పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

నర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 888
 దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
 గుణములేదని దుశాప్తచేయువారలకు దూ 100 ఇంచాం.
 ఇది ప్రతి కుటుంబమునందు రుంధ
 కలసిన మౌఖ్యవృక్షము. ఇంగ్ల
 మునాసి, తేలియై దుర్బలత పో.
 ద్రాగించుచున్నది. ఎన్ని దినము
 అంశినను చుండు గుణమునూట.
 తేలునకు మూత్రము కాక ఎంబి.
 తక్కు, పాము, ఇట్టి మొదలగు
 విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
 గించును. వెల పాకెట్ 1-3 0.0.0
 పోస్ట్ 0.0.0. 1 దశక పాకెట్
 వెల రూ 5.0.0. పోస్ట్ 0.0.0.
 ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్ట్ 0.0.0.
 కర్రకులకు 100 3 25 మాపూటలు కమిషన్ నియ్యబడును
 పిదపామా:- ఫస్ట్ లెట్ 100 పెనె, 1
 6 పెనె కేసు, ట్టి, పిడి, పాకెట్ కేసు పాట్లు, మదరాసు.

కారి కాంబ:- ఇది శ్రీభక్తబోధిని యను గాత్రము
 సంఘమరాలార సంస్కరణమునకు మార్గ మింకానుకలదిక
 అంకర జదివితరలయను. వెల 0-4-00 పోస్ట్ 0.0.0
 ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు

మంచి లాభము.

మత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
 తెల్లనియింకు 10 కులముల పెట్టె 1.కి రు. 1-0-0.
 ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!
 కాశీలో మూడుదినములు
 ఇందు కాశీలో చేయబడిన యాత్రలను
 విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.
 విలాసము:- 1827
 కే ఎస్. ముత్తయ్యా అందు కంపెనీ,
 సిల్క్ హౌసు, కాశీ.
K. S. Muthiah & Co.,
 Silk House, Benares City.

చివ్రెడిగ నహితమైన డా! పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అరణ్యద్రువు రక్తములను జనించు వాద్యములకు
 కీరమునంటి కుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
 తుండ్లను, పొరమెప్పులను అన్ని విధములను గలగు చర్మ
 రోగములను పోగొట్టును. (28)
 మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి
 వనోషధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము,
 సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
 పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
 యను శాస్త్రసంబంధమును పోషులను పోగొట్టిరక్తమును
 శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల
 వర కుండుటకు 4 కొన్ను బుడ్డిలో అమ్మబడును.
 పొవైటరు:- పి. డి. సావంత్,
 144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
 Proprietor: P. D. SAVANT,
 Fannawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ఆంధ్రమండలముల కరణముల సంఘ సంయుక్త కార్య ప్రస్తుతావళి.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యో, మేము 9, 10, 11 తేదీలయందు గంటాం మండలసభ జర్జనని ప్రతికలయందు ప్రచురణకాలవినగదా? ఆ జిల్లా విలేజ్ అఫీసర్లు ప్రత్యేకించి పారంపర్య మాట్లాడు యున్నప్పుడు దని సభ గావించియుండలేదు కాన జిల్లా సంఘమువారయిన, వికపత్తము లేనట్టియు దురదృష్టవశాత్తి విలేజ్ అఫీసర్లకు ప్రస్తుతం వచ్చియు పారంపర్యపు మాట్లాడు నూతనవిల్లుల మీదిల్లా కాక ఫర్కెసు తీర్మానముల లో పెట్టింది దానిని ఖండించి విలేజ్ అఫీసర్లయెడల మీకు గల కృతజ్ఞతను వెల్లడించెదనని నమ్ముచున్నాను. ఇందుముఖ్యముగా ఆహ్వాన సంఘమువారును బరంపురం కాపురముల పరాంకుళం శ్రీరామమూర్తి పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. ప్రిథ్వీ గారును బాధ్యతలని పురవాసులును శ్రద్ధ వహించి యీ తీర్మానము పెట్టుబడునని నమ్ముచున్నాను. పరాంకుళం శ్రీరామ మూర్తిగారికి ఈ తరంకూడ వ్రాయుచున్నాను.

అయ్యగారి తిరుపతి రాజు.

II

తృతీయాంధ్రవిద్యార్థిసభ - నెల్లూరు.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యో, ప్రేమభ ఆహ్వానసంఘము సమావేశమైనది. కార్యదర్శియైన కొనబడినది. రాళ్లపల్లి వెంకయ్య బి. ఏ. గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడినది.

పురాణం. నాగభూషణము పంతులుగారు అగ్రాస నాధిపత్యమును వహించెదరు. సభ ఈ సిద్ధాద్రి సంతకం. వై కాఖిలమశ తొమ్మిది, పది, (మే 24, 25) తిథులలో జరుగును.

ప్రతినిధులు భోజనభక్తులు సహ రూ-1ను, మే 25 20వ తేదీలోపల ఈక్రిందివిధానమువారుని! పంపు బాధ్యతలు. ఇతర స్థలములనుండి వచ్చువారలకు భోజనమునకు వసతు లేర్పాటు చేయబడును.

ప్రతినిధులు భోజనము కోరనివారు 0.4-0 ల రుసుము నీయవలయును.

సభ నెల్లూరు పురమండలమున జరుగును.

ఆహ్వాన సంఘకార్యదర్శులు.

III

మార్గదర్శక వివాహము

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు.

అయ్యో, వర్ష వివక్షణక లేకుండ చేయుటకును నానా వర్ణ సమావేశమును చేపట్టుటకును చిరకాలమునుండి సంఘ సంస్కర్తలు చేయుచున్న ప్రయత్నములు 2-5-19 తేదీన బెజవాడ బాలాకా బోర్డు ప్రెసిడెంట్లును మొదటితరగతి న్యాయవాదులును సగు శ్రీయుత కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారి సోదరి వివాహకార్యమును బ్రాహ్మణేశ్వర పురోహితులచే జరిపించుట వలన క్రియారూపము దాల్చినందులకు జేకాభిమాను లెల్లరు సంతసించ వలసి యున్నది. మూడవ వర్ష తిని నడుపబడుచున్న ఈ వివాహమును కన్నులార మాయట కనేకులు బంధువులును మిత్రులును విచ్చేసిరి. చిరకాలమునుండియు ప్రేమ సూచిస్తూ బ్రాహ్మణాధిక్యత భిన్నమగుటకు కారణ మేర్పడిన దని స్వార్థకులగువారనేకు లాక్షణిక మార్గముల కలపోయియున్నారు. నిజమైన సంఘసంస్కరణ మునకు శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు మార్గదర్శకు లైరిని సాను భూతి గలవారై రీ యుద్ధమునకు సంతసించుచున్నారు. ఈ మార్గదర్శక వివాహముకు పురస్కరించుకొని ముందు జరు గున్న కుభా కుభా కార్యములకు బ్రాహ్మణేశ్వర పురోహితుల నేర్పరచుట కీ ప్రాంధ్యమునం దుత్సాహము మిక్కుట మగు చున్నది. క్రియారూపము విడిచి వాగ్రూపమున నుత్సాహము గనవరచు ననేక మాట్లాడుటలకే గాక ని జ మైన సంఘాభి వృద్ధికి క్రియారూపమున తోడ్పడిన శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారును వారి సోదరులును వారి కుటుంబమువారును వధూవరుల పక్షమున వారి బంధువులును మిగుల వందనీయులు.

బెజవాడ సంస్కరణాభిలాషి.

IV

స్కూలుపైసలు పరీక్షలు

ఆంధ్రవిద్యార్థులు

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకునకు:

అయ్యో, రాజధానియందలి స్కూలుపైసలు విద్యార్థులకు పరీక్షలు గత మార్చి 24 వ తేదీన జరిగి మరల యేలకో ప్రక్రియలు వెల్లడియినవను కారణముచే ప్రత్యేక ఆంధ్ర యభ్యర్థుల కీమాసము 8, 9 తేదీల నాంగ్ల గణితాంగ్ల చరిత్రలయందు పరీక్షలు జరుగునని ఆరకా మీయక వ్యవస్థగా గతమాసాంతమున తెలుపబడినది. పరీక్షలయినవిగా, గత సువర్ణవంకము కప్పవడిలివి యిప్పుడయినను విశ్రమించున బని వరపట్టణములకు వెళ్లి అచ్చట పరీక్షల సంగతి తెలిసి గుంటెలు పగులునట్లు చదువువారు కొందరు, పరీక్షలసంగతే తెలియనివారు కొందరు, కృతకచాలదని విలపించువారు మరీ కొందరు, అన్నిటికంటె పుస్తకముల నేడు కాణమునో నమ్మి పుస్తకములు లేనవారు వీరి గతియేమి? పరీక్షాప్రక్రియ లోక యాంధ్ర అభ్యర్థులకే వెల్లడియయ్యెనని నమ్ముట కెంతమాత్రము తావులేదు. బోర్డుయం దుద్వ్యంగులును పరీక్షాధికారులును చాలావరకు దాక్షిణాత్యులయి యుండుటచేతను బోర్డు కార్యాలయము చెప్ప ప్రాయం దుండుటచేతను మొదట మద్రాసు వారికిని, పిమ్మట దాక్షిణాత్యులకును తెలిసి యుండలేనని నమ్ముటనీ వచ్చుచున్నది. ఇది యిట్లుండ నాంగ్లలకు గళం కము తెచ్చి పెట్టుటకో యన తిరుగ పరీక్షల నాంగ్లలకే పెట్టుట యేటి సమంజసమో గాన్పించకున్నది. ఆంధ్రులు యిట్టి సమయమున మూకీభావము వహించి కొందరుట వారి పూర్వపు మర్యాదకు లోపము గలుగజేయుచున్నది. ఆంధ్రులు వాగాదంబరులు గాక కార్యకూర్మలగుదురు గాక. పూర్వపు పరీక్షకు ఒక ద్వార్షి మొదటినుండియు కృతార్థు డగునని తలంపబడియె. అట్టి విద్యార్థి యిప్పుడు శాసనసభచే పరీక్షకు పోవాలనున్నాడు. ఇప్పుడు ఆంధ్రులు ఆంధ్రావశేషి అవ్యవధిగా తెలియచేసిన యిప్పటి పరీక్షల తిలకింపక యధా విధిగా జరిగిన పూర్వపు పరీక్షలనే చూచునట్లు ప్రభుత్వము వారి గోరవలెను.

సర్వా వెంకటనూర్య నారాయణ బందరు నిజువోలు కనకసుందరం 6-5-19 తంగళ్ల నాగేశ్వరరావు.

V

ఆంధ్రమహాజనసభలు.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, ఆంధ్రమహాజనసభలను గురించి పలువురు పలు విషయములు వ్రాయుచున్నారు. అనంతపురమునుండి కవి గారు వ్రాసినతెలుగుజాతి ఆంధ్రమహా జనసభను గురించి ఏ తేదీనుండల వాడులు తగుయత్సాహము చూపకయుండుటకుగలకారణము అచ్చటి నాయకులయొక్క యాదాశితయే యని తెలుయుచున్నది. అనంతపురపు మండలవాడులు కడవ నగరమునుండి నభిన ఆహ్వానపరచినపుడు చూపినంతయత్సాహము ఇప్పుడు చూపుటలేదని చెప్పకతప్పదు. అగ్రోద్వ్యయ తత్వము ఉత్తర మండలమందలి కుగ్రామవాస్తవ్యులకే తెలి యుదు. దత్తమండలములందలి మండలవాస్తవ్యులకు కొంద రికి యుద్ధము తత్వము నువ్యక్తముగాక యున్నది. అట్టివో దత్తమండల మందలి కుగ్రామ వాస్తవ్యులకుగల యత్సాహము చూపుటలేదని చెప్పటలో నింకలేదు. ప్రతివర్షము ఆంధ్ర మహాజనసభలు జరుగుటకు 2 నెలలకు ముందుగానే సభాభ్యర్థు నిర్వహితమును గురించి ఆంధ్రమహాజనులు, తమ, తమ, అభిప్రాయము లొసగుటయు సభా సమావేశమునకు ఒకనెలదినములకు ముందుగా అభ్యర్థులను యెన్నుకొనుటయు సామాన్యవారములు. ఈ వర్షము అభ్యర్థులను గురించి ఆంధ్ర మహాజనులు తమతమ అభిప్రాయములు వెలిబుచ్చ కమునచే ఆహ్వానసంఘమువారు వారికి తోచినవారిని అభ్యర్థులుగ యెన్నుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఈయెన్నిక జరిగినది వాస్తవమేయినచో ఆహ్వాన సంఘమువారు వెంటనే ఆంధ్రజేతమునకు తెలియపడవ వలయుండెను. ఏకారణము వలననోవారు ఇంతవరకుటలు చేసినదిలేదు. ఆంధ్రోద్వ్యయ నకుమొదలు తమక క్రింతకు భారపోశినాలో అట్టివారిని సభాభ్యర్థులుగ నెన్నుకొని గౌరవించుట మనయొక్క అసత్ప్రక్రియ యీయభ్యర్థులు. అట్టివారిలో మ-రా-రా-క్రి గాడిచెల్ల వారి సర్వోత్తమ రావుపంతులు, భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య గార్లను మేల్కొన క తప్పదు. అట్టి వారిలో వారి సర్వోత్తమరావు పంతులుగారు ఆంధ్రోద్వ్యయ వ్యాప్తిని గురించి జేసిన కృషి ఆంధ్రమహాజనులు మరచకరినది

గాదు. అదియుగాక వారు దత్తమండల వాస్తవ్యులు. దత్త మండలములందు ఆంధ్రమహాజనసభ జరుగనున్నది గనుక వారి ఈ ఆంధ్రమహాజన సభకు అభ్యర్థులుగ నెన్నుకొని గౌరవించుట మనయొక్కవిధి. ఇక పట్టాభి సీతారామయ్య గారి విషయములో వారు ఆంధ్రజేతమునకు ముటుమునంటి వారు. వాతీయమహాజనసభలో ఆంధ్రజేతమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ సర్కిలునకు చాల ప్రముఖుడై యుదకు కాంగ్రెస్ సర్కిలు సంపాదించినవారు. వాతీయతత్వస్థానలపట్ల కృతాభ్యోక్త్యములు పట్ల, వారు ప్రోత్సాహము మునకరించినవారు. అట్టి వారిని ఈ వర్షపు ఆంధ్రరాష్ట్రము చూపకకృషి అంగ నెన్నుకొని గౌరవించుట మనయొక్క ధర్మము ఇక సభా సమావేశమును గురించి పలువురు పలువిధములగు అభిప్రాయము లొసగుచున్నాడు. సంస్కరణముల విల్లు క్షయగో పాల్ల మెంటులో ప్రవేశ పెట్టబోవు చున్నారని తెలియుచున్నది. అట్టివో మరలు అన్ని రాష్ట్రీయ చూపకకృషి బాటు మనముకూడా సమావేశమై మన యభిప్రాయముకూడా తెలి బుచ్చుటనియుండెను. రెండుసర్వాధ్యయము సమావేశమగుట ఆంధ్రమహాజనులయొక్క ప్రయాసకును వృధాభవ్యయమునకు కారణమగును. అనియుగాక ఆంధ్రమహాజన సభనుగురించి దత్తమండల వాస్తవ్యులకు బాగుగా బోధకాకయున్నట్లు తెలియుచున్నది. అట్టితరీ ఈలోపల ఆంధ్రోద్వ్యయమునుగురించి స్థాయిసంఘమువారు, ఆహ్వానసంఘమువారు అచ్చటి ప్రజలకు బాగుగా ప్రబోధము గావించి సభా నిజమునకు పాటు పడుట ధర్మము. దినాబహమాన్, కేశవమ్మై (వర్ణకుటు ప్రత్యేకరాష్ట్ర) తీర్మానము, విముఖల మగుటకు ప్రయత్నము చేసినదనియొక వదంతికలదు. అట్టిప్రమాదము జరుగకుండ ఆంధ్రమహాజనులు ముంకగా కర్వరపడుట నముచితము. గత వర్షము కడవనగరమును కూడా ఇట్టివనకుట వ్యాపించి యుండెను. ఆంధ్రమహాజనులు కర్వరలో మేల్కొని ఆటు వంటి పరిస్థితులకడ వివక్త ప్రప్రథమమే తగుప్రయత్నములు చేసి సభ నిర్వహ్యముగా జరుగుటకు యత్నదర్శకులైరి. కాబట్టి ప్రస్తుతము ఆంధ్రమహాజన సభనుజరుపక మనకు పాల్లమెంటులో రాజకీయ సంస్కరణములూ సగివీయుట మనము సమావేశపరచుట మంచిది.

నెల్లూరు, 7-5-19. ఘాలి. సుబ్బరామయ్య.

VI

శాసననిర్మాణసభ్యుల.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు:

అయ్యో, ప్రె క్లి కతో "బ్రాహ్మణేశ్వరల కొకమనవి" యని కామారి వేంకటాచలపతి చాదరి గారిచే 8-5-19 వ తేదీ గల ఆంధ్రప్రతికలో వ్రాయబడిన ప్రశ్నోత్తరమాలికా గర్భితమును వ్యాసమును జదివెదని. మన యాంధ్రుల రాజకీయ జీవచరిత్రలో నిది యొక కళ ప్రారంభమును దెలుపు వ్యాస మని నాయభిప్రాయము. ఇంతవరకును మనయొక్క లన్నియు అభ్యర్థుల అభిప్రాయములవై నాధారపడక వారు గొప్పవారా వీరు మనవారా యను విద్వారణ ననుసరించి యుండెను. అభ్యర్థులు ఆంధ్రోద్వ్యయమునకు అనుకూలరా ప్రతికూలరా యను అభిప్రాయములవై ఎన్నికలు జరిగిన వాగుండునని కొం ద రనుకొను చుండిరి గాని క్రమక్రమముగా నాయకు లెల్లరును ఆయుద్ధమునకు అచటూరగుటచే ఆ యుద్ధేశము లంతప్రామాఖ్యమును వహించి యుండలేదు. శాసన నిర్మాణ సభ విషయమున గావచ్చును ఇతర ఎన్నికలలో నీ భావము లు ఇతరులకును గలుగుచునే యున్నవి. ఆంధ్రజేతము మొత్త ముమీద డిల్లి కాంగ్రెసు తీర్మానములకే యనుకూల మైనను కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘములోని ఆంధ్రప్రతినిధులలో బహు మంది ఢిల్లి కాంగ్రెసునకు వ్యతిరేకులై ఆంధ్రుల జాతీయ ధర్మమునకు కొంత కళంకము గలిగించిరి. ఆంధ్రజేతము భాషాప్రయుక్తవిభాగమును గోరుచుండగా రామచంద్రరావు పంతులుగారు శాసననిర్మాణసభలో జేకభాషలను గూర్చిన సరసింపా ఆశ్చర్యగారి తీర్మానమునకు తమ సానుభూతి నివ్యులేదు. ఆంధ్రోద్వ్యయమునకును అయ్యురగారి తీర్మానమునకును గల సంబంధము పంతులుగారికి గోచరము గాలేదేమో! దీనినిబట్టి ఈ వై పరీక్ష్యములు ఎన్నిక లన్నియు అభ్యర్థుల అభిప్రాయములకు అట్టి గాక వారు ధరించు తలచుట్టల బరువును బట్టియు వారికోట్ల నిమిత్తునుబట్టియు జరుపుచుండుటచేతనే గలిగినది అని స్పష్టమగుచున్నది.

చాదరిగారి వ్యాసాంతమున (ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును) "కాంగ్రెసువారే అంగీకరించినపుడు నీ రేల అంగీకరింపదు? అంగీకరించెదరనియ మానమ్యము. అంగీకరించినచే మానమ్య

కుల వారి కొనగడము.....భవిష్యత్తును ఈ విషయమున నిర్ధారణ చేయటకు బ్రాహ్మణేతర మహాయులకు నివేదించుచున్నాను" అనువాక్యములే మిగుల ముఖ్యమయినవి. ఈ వాక్యములే చరిత్రాత్మకమైనవి నా నమ్మకము. ఇతరము సల్లెల్లలములు చేయుచు భారతజాతియొక్క భావి భాగ్యమును చేకూర్చుటయే తేక వివాక మొందించుటయే అను సందిగ్ధ సమయములలో ఆసమస్య తెల్లను బోసడది ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము సంకీర్ణించువారే మానవ్యుల కర్తవ్య తేనీవో కాదు అనువిషయము క్రేయోదాత్తము కానాయన విషయమును నేనెచ్చట చర్చించుట లేదు. ఈ ప్రశ్నయొక్క ప్రాముఖ్యమును బ్రాహ్మణేతరులే నిర్ధారణచేసికొనవలసి యున్నది. నేను బ్రాహ్మణేతరులలో నేననవాడను కాక బోయినను ఇప్పటికి తగాదాను నశించిపోవు నను భావములో నయినను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము సంకీర్ణించుచునే యున్నాను. వెంకటప్పయ్యగారు యభిప్రాయములు నాకు తెలియవు. కాని ఈ సందర్భమున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును నాకు గల సందేహముల నిర్మూలనకొనుటకై ఈ వ్యాసమును ప్రాచుర్యమునాడెను. వివిధభక్తులనులవారు తమ యభిప్రాయములను దూషణవాక్యములతో గాక సహేతుకముగా తెలుప ప్రార్థించు.

1. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదము నిజమయిన భేదమా? దీని భేదములకును ప్రత్యేక ప్రయోజనములు చట్టనిర్మాణసభలలో గలవా? చర్చము, వ్యవసాయము, చేతి నూలు రావ్యపాలనము మొదలగు విషయములలో బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల లాభములకు ప్రతిపాదనగా చట్ట నిర్మాణసభలలో చర్చించవలసిన స్వాభావిక కారణములు గలవా? లేక బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు కైపులు కైపులేతరులు, రెడ్లు తడితరులు, కమ్మవారు తడితరులు, బలిజలు బలితేతరులు మున్నగు అర్థరహితములైన భేదములే భేదముల?

(2) బ్రాహ్మణులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమా? ఇతరులకు అర్హతముగ నమ్మితికాదులలో బహుశంకి మాత్రలే యగుదగు గనుక, వారికి ప్రతిస్పర్ధను కల్పించు సంఖ్యాపరము కొంతవరకు ప్రాముఖ్యము నివృత్తు చేసించి యున్నవారును ఆగు బ్రాహ్మణత్వము, కైపులకు ముప్పు వాటిల్లునా? జాతికాభాభేదముల యభిమానము ననుసరించి జనగు ఎన్నికలవలన వ్యాధు మైనట్టియు నిష్పాక్షికమయినట్టియు సర్వసమత్వమైనట్టియు ప్రభుత్వము జరుగునా? మన కనాదిక మాత్రులే ప్రభుత్వముగనుడి యుండుటచే అన్నకు తక్కిన జాతులకు అపాయము కలిగినా? అట్టి కుట్రలు ఇప్పటి సంగతిభావములతో చర్చించియుండిరా?

(3) విశాక ప్రయోజనములలో జాతి భేదము ననుసరించి ఎక్కువలాభమును బ్రాహ్మణులు పూర్వముపొందియుండిరా? ప్రాధికారము క్షత్రియులయందును, వాణిజ్యభర్తయు కైపుల యందును, పశుభవము భూభవము శూద్రులయందును పూర్వపు వర్ణాశ్రమము ననుసరించి ఇప్పటికిని బ్రాహ్మణేతరుల యందు నలి యున్నదిగదా. అటులనే నిర్ణయమును బ్రాహ్మణులయందు నిలచియున్న కారణముచే మారిన తాత్కాలిక పరిస్థితుల ననుసరించి బ్రాహ్మణులు కొన్ని ఎక్కువ మినోర్తములను పొందినంతమాత్రముచే ఇప్పటి కల్లోలమునకును అనోన్యధామజమునకును హేతువులున్నవా? ఈ భేదములు వివక్ష సృష్టియొనకొలదిని అంతరించనా?

(4) ఇండియాలో జాతి భేదములు నశించునా? ఈ భేదములను సూర్య కైపుక్షత్రియశూద్రులు బ్రాహ్మణులకంటె తక్కువపట్టించుట నుంచరా? వీరు పంచములు మున్నగు జాతులతో బ్రాహ్మణులకంటె ఎక్కువమగుభాగముగా సమ్మేళనమును బోయెదరా? ఈ భేదములు నశించినవో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేనది ప్రకాశభుక్తము సాగునా? నిర్ణయము అంద గోరవారు ఏమనమాధానముతురు?

(5) సంఖ్య ప్రాతినిధ్య మనా ఏమే సంఖ్యములకు? బ్రాహ్మణేతరులందఱును ఒక సంఖ్యగా ఎన్నికలు జరుగుట కనుమతించురా? క్షత్రియులు కైపులు విశ్వబ్రాహ్మణులు పంచములు ద్రవీకులలో నాయకర్లు పరయోజు మున్నగు వారు తమకు బ్రాహ్మణేతరులందఱతో కలిసిగాక ప్రత్యేకముగా ప్రాతినిధ్యము గోరవలసిగదా. ఈ ప్రత్యేకపు ఎన్నికలు ఎట్లు జరుగునా? తక్కిన అంతర్జాతుల సహాయము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరరా? ఇప్పుడు దాంధ్రజేతరుల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చినయెడల లాభమును పొందువారు ఏవేమనవ్యులుగల రెడ్డి, కమ్మ, తెలగ జాతులెగా? వీరికి మాల, ముడిగ, డక్కల, ఎరక, బుడలుకల్ల, యానాది, బలిజ,

లింగబలిజ, సాతాని, జంగమ, తోగట, బెల్ల, చాళి, కమ్మర, మంగలి మున్నగు వివిధభాషలందరి కంపున బ్రాహ్మణేతరులను పేరు తెట్టుకొని ఎక్కువ లాభములు గొట్టుటకు ఏమి అభివారముగలదు? ఈ మూడుజాతుల సంఖ్య తక్కినవాతో బోర్నియెడల అతిస్వల్పముగదా! ఈభాషల కన్నిటికిని ప్రత్యేకముగా ప్రాతినిధ్య మివ్వవలయునా? లేనియెడల నీ సేరు తెట్టుకొని ఇతరులు లాభము పొందుట ఏమివ్యాయన? రెడ్లు, కమ్మ మున్నగు వారితో నుండు అంతర్యామల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరముండునా? కులముల ప్రకారము ఎన్నికలు జరుగునెకల ఈ ప్రశ్నలకు బదుటికి కావూనునా? ఇవి ఎట్లు నిర్ణయింప బ్రాహ్మణేతర నాయకు లివిషయము యోచించిరా? సక్కు సంఖ్యలకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మివ్వవలయునని ఒప్పుకొన్న అనేక జాతులకు గలనీ అపంచములలో ఎన్నిక పద్ధతుల సేర్పాటు జేయుటకు అనేక పథాలు జరిగినను సాధ్యమయినది గాదు. వీరందరిని ప్రత్యేకపు ఎన్నికల ఏర్పాట్లు ఎట్లుసాధ్యమగును?

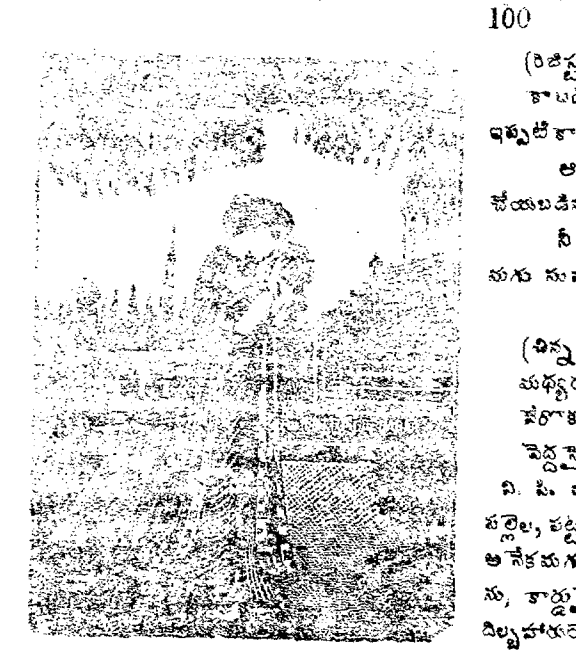
(6) ప్రపంచమున కర్షణము, మార్కెట్, జేతరములవారు, జమీందారులు వర్తకులు మున్నగు ప్రత్యేక ప్రయోజనముల బట్టి ఎన్నికలు జరుగుచుండునని భావించెదముల ఎన్నికలతో ప్రభుత్వమును సాధ్యమగునా? సర్వము త్యజించి జేతరర్లు, జేకసేరై ప్రాయమున్న వెంకటప్పయ్య కుటుంబ గారికి ఏది జేతరమునకు జేరుకరయని జేతరమునమును పాటు పశువున్నాకో అవియన్నియు కాదని, ఏవట్టుము జేతరమునకు జాతరపాతువులై నాయకులచే ఖండింపబడుచున్నవో అవి మంచివే యనుచు అభివారల పంకవిడ్డదన నాయకులగారికిని పోటీపడినపుడు నాయకులకు తప్పక ఓడిపోవుచునని చెప్పవలసియుండగా అట్టిస్థితి లేక నాయకులగారే భారమ్యనేమా యని సంజేహించవలసినస్థితి ఎట్లుకటన్దించింది? కులాభిమానములు భాభాభిమానములపై ఎన్నికలు జరుగుటచేత నెకదా ఈ దుస్థితి సందర్భించినది. ఇట్టి కులపు ఎన్నికలు జేతరవ్యయి లనటకు యిది ప్రలల నిదర్శనము కాదా!

(7) చాదరిగాను గోయనట్టి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ఎట్టిదో, ఎవరిదో, ఏవర్తకుల ననుసరించియో తెలుపకయే వెంకటప్పయ్యగారు మాత్రము అంగీకరింపరా అను ప్రశ్న మాత్రము జవాబు చెప్పబడు వెంకటప్పయ్యగారికిని సాధ్యమగు నని తోచును.

(8) జేతరములోని ఉద్యోగములు, కాననిర్మాణసభ్యత్వము, భూములు, భవనము, జమీలు మున్నగు యాదాస్తులు కలిపి కుమకొను నిడదల ఇప్పుడు పశ్చిమనా వ్యాపించుచుండు సమత్వసర్వములకు (Socialistic principles) పరిపావురు. కుమకల ఎరకల ఏనాది మున్నగుజాతులు సర్వసమత్వ మాకుము ఏల కొరగాడదు? కేరలజన్మభూమియన ఒకటులకులవిలువగల భూములకు అట్టిని ఏలకర్తగావలయునా? చాదరిగాదు ఇతరులకు ఈ ప్రశ్నల చర్చింప బ్రార్థించు. విమర్శకుడు.

మదనకామేశ్వర లేవ్యము

ఇది మేనాడు, నిక్కాక, కుక్కనపల్లె, అతిమూర్తియన పొంది, మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, యావన నుభయము, సంతోషప్రాప్తినికలిగించు వరప్రసాదము 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కులముల డబ్బీరు 1. ఏ. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. పి. కి. ఏ. అందుకో, పొందుకు, గుంటూరు జిల్లా.

మేనాడు మదనకామేశ్వర లేవ్యము

గుంతకలు బంక్షకొరు కనునమివమున నందెడు తిమ్మ చెర్లగ్రామమునందు మారముగా కట్టబడిన శ్రీ గ్రామాల వారి గొప్ప జేవాలయముచుట్టు నుండెడు బయలు ఆరణ్యమున ఈ గ్రామనివాసు లగు కోమటిబుక్కెట్టి వీరబ్బగారి దత్త పుత్రుడు బుక్కెట్టి ముద్దువీరన్న కెట్టిగారు యాత్రాపరు లగు సాధు సజ్జనలవలెకై వాదాపు రూ 1000 నేను రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వారకుంటవము కట్టించుచున్నాను.

గుంటూరుజిల్లా కొలకలూరు గ్రామములోని శ్రీ ఆంధ్ర గీర్వాణ గ్రంథ నిలయను యొక్క ప్రారంభోత్సవము నిలయము కర్ణ ప్రత్యేకముగా నిర్వహించిన తండ్రిగారి ఈ నెల 6వ తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు జేసినవాడ వాస్తవ్యులకు, ముద్రసిద్ధ వ్యాపక వాసులకు, సత్వ్యాగవ్రతభావలంబకులకు వరుసగా జరిగిన అయ్యకేరగ కార్యక్రమములకు గాని ఈభివక్త్యులైనది జరిగినది. ముద్దుకట్టి గ్రామముల నుండి మూడు నాలుగువందల జనులవచ్చి సభనలంకరించిరి.

ఎలిమొరీ మూల్లకాపిడివన్ స్వాస్థ్య రామచంద్రపురం:— ఈస్వాస్థ్య ఏప్రిల్ 26, 27-వ తేదీలలో అనంతర ప్రాముల జయప్రథముగా జరిగినది 27-4-19 తేది సాయంత్రము గోవావరజిల్లా అసిస్టెంటు యాక్ స్పెక్టరుగారిగు కల్లూరి వరసింహారావుకు పంతులుగా అధ్యక్షతను సభ జరిగెను. జయ జయగు పాపిసబాబులకు కల్లూరి వరసింహారావుకు పంతులుగా రజతపరీక్షములు, పుస్తకములు బహుమతులుగా నిచ్చిరి.

జాతీయకళాశాల:— కీర్తిపులగు కవిపురపు జేక ప్రాజాగారి భార్య మంగమ్మగారు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో విద్యార్థికి తమ ఉభయముల పేరటను కార్యక్రమము ముగించునది 8 రూపాయల విద్యార్థి జేతనమును స్థాపించుటకు గాను రూ 800-0-0 ఇచ్చినారు.

ఈక్రిందివివరము ప్రకారము ఆంధ్రజాతీయకళాశాలలో విద్యార్థులు పనులయినవి. ఈనగ్రంథము గాని (17-1-19) 5-0-0; వేణాంతం రామనాథంగారి (8-3-19) 1-0-0; కందూర్తి శ్రీకాంఠం గారు (18-4-19) 8-0-0; బులగు వీరభానునయ్య గారు (20-4-19) 4-0-0; బావ్యారావు మూర్తిగారు (20-4-10) 2-0-0; అంతు మొత్తం 20-0-0. —భో. పట్టాభిషేకారామయ్య, కార్యదర్శి.

కావలెను 1597

శ్రీ మైలవరము బాలభారతీ సమాజమునకు శ్రుతిలయజ్ఞానముతో న్యతాంతముగా పాడదగిన సంగీతము నాటకముభవము కలిగి హీరో క్యాన్టరు వేయదగిన వారొకరు జేతము నెలకు రు 30-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యతనుబట్టి యాయబడును సావలసినవారు సెదరు సమాజము సెక్రటరీగారైన శ్రీ కొమ్మూరి కట్టాభిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల తప్పిళ్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao. జేసినవాడ శ్రీ బాలభారతీ సమాజపు ప్రాప్తిబురు 26-4-19 } అందు కవురు మైలవరం యజ్ఞేటు జమీందారు.

100 మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) (రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు) కాలడినది కాలడినది కాలడినది ఇప్పటికాలపు వికసనమునది. సాటిలేని దుసోజ్జమగు నువాసనగలది. అల్పాహారము, సాదాసాదా దుబ్బి, చేర్చుకొని సేర్పించిన జేయబడిన కేరల పువ్వుసాము. నీ కువాలపై కొన్ని లింగపులు చిహ్నంబించివో, మనోగ్యమగు నువాసన నిన్నులంబించును. ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణముగా నుండును. (నిన్ను నెజు అర (రాం) సీసా 1-కి య 0-8-0 మధ్యరింప వైజు 1 (రాం) " " 0-12-0 కేరొక నెజు 2 " " 1-4-0 పెద్దనెజు 4 " లేక 1/2 కౌన్సు " 2-0-0 ఏ. పి. ఖమ్మం బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డుకు 0-14-0 ప్రత్యేకము పల్లెల, పట్టణముల చలి ప్రకీర్ణముగు పరిమాణముగా నుండును. వీరికి అనేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున తాము కొనుగవును సీసావైనను, కార్డువైనను అటోదిల్ బహార్ రకు పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క నలకుణములను పరిశీలించేయగోరువారి దిగుకవారికి ప్రాసినవో అటోదిల్ బహార్ గల నువాసనకార్డు కుడి ముగ పంపుదురు. నోయెజంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి. మదరాసు యెజంట్లు:— మెనకాపురమోర్తెయ్యార్, చెనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రక

1919-వ సం. మే నెల 9-వ తేది

శుక్రవారము

ఆంధ్రుల యలనత్వము.

లోకమునకు పొగడుట ప్రీతియు, నిజమూడుట నిష్ఠరము. మనుజులను దానకర్ణులు భీషంతులు విద్యావంతులు పరాక్రమవంతులు కార్యశూరులు అని పొగడిన, నానందమును బొందుదురు. లోభులు మందబుద్ధులు విద్యాహీనులు భీరువులు కార్యవిమూఢులు అని తెగిన లోభగించుదురు. కాని శ్రేయఃప్రాప్తికై మనుజులు వారి గుణదోషములను జాగ్రత్తగ్రహించుట యవసరము. ఆంధ్రులు భరతఖండమునందు గల జాతులందు గణనీయు అనియును వారి ప్రత్యేక ఫలభక్తియును నుత్సాహపూరితమనియును జనసంఖ్య విశేషమనియును భాష మృదుమధురమనియును దేశము నుత్తేత్రమనియును గర్వమును బొందుచుందురు. జేశోద్ధరణమునకును నాత్మతాపమునకును నాంధ్రులు వహించవలసిన భారమును వారు వహించుచున్నారా యనుసమస్యను యోచించిన, విపాదము గలుగుచున్నది. తలుపుల కొట్టు ధనముతో నిండియుండినను నవసరములకు ధనము పయోగపడనపుడు ధనము వలన నెవరికిని ప్రయోజనము గలుగదు. మన సుగుణసంపదలు మనకు గాని యితరులకు గాని వినియోగపడనపుడు వానివలన నెవరికిని నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. లోకమంతయును ముందంజ వేయుచున్నపుడు మనము మానముద్రను చాల్చి నిద్రావస్థయందుండుట యవమానకరము. మన నిద్రావస్థకు గల కారణంబులను బోనాడుటకు మనము పూనుకొనిన గాని మన తరణోపాయము సాధ్యముగాదు. మన ప్రయత్నములు విజృంభించి ఫలవంతములు గానపుడు మన మేటులు తరింపగలమో దేశక్షేమమును గోరువారు యోచించుట వర్తమాన సమయమునందవసరంబుగ నున్నది.

ఆంధ్రోద్యమము

ఆంధ్రోద్యమహావమున నాంధ్రవ్యక్తి వికాసమునకై పాటుపడగల భాగ్య మాంధ్రులకు గలిగినదని మన మానందించుచుంటిమి. ఆంధ్రోద్యమసాధారణమున ప్రజలయందు ప్రత్యేకభిజ్ఞానమును గలుగజేయుచుంటి మని మనము సంకల్పించుచుంటిమి. భరతవర్షాభ్యుదయమనకు మూలసూత్రమైన భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సిద్ధాంతమును భరతఖండమునకు వ్యక్తముచేయుగల గౌరవము మనకు దక్కినదని మనము ఉప్పొంగుచుంటిమి. మన యాంధ్రోద్యమము పుట్టిచిరకాలమైనను ఏడు మహాసభలు జరిగినను బలమును బొందగిన దుర్బలస్థితియందు గలదా. ఆంధ్రోద్యమవ్యాకసమునకు ద్రవ్యసహాయమును గోరుచు కొండ వేంకటప్పయ్యవంతులు గారు చేసిన ప్రయత్నములు ప్రాథమిక సఫలములు గాలేదు. ఆంధ్రుల తారకమనకు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రావశ్యకత సర్వసామాన్యముగ సంగీకృతమైనను నాంధ్రరాష్ట్రోత్సాహమును ప్రజలయందు గలుగజేయుటకు మందప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. ఆంధ్రదేశమునందంతటను నాంధ్ర

రాష్ట్రోత్సాహమును వ్యాపింపజేయుటకు బోధకులు లేరు. ద్రవ్యము లేదు. ఆంధ్రోద్యమవ్యాకసమునకై మూలద్రవ్యమును గడించుటకై చేసిన ప్రయత్నములు సఫలము గాలేదు. ఏదేని విశ్వప్రయత్నముచేసి 170 లక్షల ప్రజలు మూడువేల రూప్యముల మూలధనమును నాంధ్రోద్యమవ్యాప్తికై సమకూర్చుట యాంధ్రుల ప్రతిభకు మంచిలక్షణము గాదు. మూలధనము మూల యెటులున్నను ప్రజలయందుత్సాహమును గలుగజేయుటకు బోధకులు లేరు. సాధనములు లేవు. ఆంధ్రోద్యమమునకు ప్రాణప్రదమైన భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సిద్ధాంతమును భరతఖండమునందును బ్రిటిషు ద్వీపములందును వ్యాపింపజేయుట కాంధ్రులకు వాస్తవప్రతికలు లేవు. నాజుకులు లేరు. ఆంధ్రులు వారి యాదర్శములనైనను భారతీయ నాయకులకు దెలుపుటకు సాధనసంపత్తి లేకున్నది. పునహాసగర్వమునుండి ప్రాసిన లేఖను జదివిన వారలకు కరమ విచారము గలుగుచున్నది. ఆంధ్రులు పదేదేవుండియును బ్రయత్నించుచుండియును నొక యాంగ్ల దైనికపత్రికను ప్రచురించుటకు శక్తిని బడయలేదు. జాతీయశిక్షణమును వ్యాపింపజేయును స్థాపితమైన యాంధ్ర జాతీయకళాశాల తెగిన పోషణము లేకను వృద్ధిని బొందుట లేదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై ఇంగ్లాండున కితరరాష్ట్రములనుండి రాయబారములు వెడలుచున్నవి. చెన్నపురినుండి శ్రీనివాసశాస్త్రి సత్యమూర్తి మాధవరావుగారు వెళ్లియున్నారు. ఇంకను కొంద రచిరకాలమున వెళ్లనున్నారు. రాయబారము విషయమై ఆంధ్రులయందు సంచలనము గలుగలేదు. రాయబారుల వెళ్లగలవారు నిర్ణయము గాలేదు. వెళ్లగలవానికి ద్రవ్యోపకర్తి గలుగజేయుటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరుగలేదు. సర్వమును దైవాయత్తముచేసి యాంధ్రులు మానముద్రను వహించుచున్నారు. ఈ విషయస్థితియందు కాంధ్రులు వారి యలనత్వమును విడనాడి కార్యభారమును వహించుట యవసరము.

ఇంగ్లాండునకు రాయబారము

ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీక సంఘమును కాంగ్రెసు ప్రసాదించినది. ఆంధ్రమండలములందు ప్రత్యేక రాష్ట్రీకసంఘము స్థాపితమై పనిజేయుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు మండల సంఘములు తాలూకాసంఘములు, స్వరాజ్యసమితులు రాజకీయస్వత్వములను బడయుటకై చిరకాలము నుండియును పనిజేయుచున్నవి. రాయబారుల వ్యయమునకై ఆంధ్రరాష్ట్రీక సంఘము 10,000 రూప్యములను సమకూర్చవలయు నని కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు నిర్ణయించిరి. కొండా వేంకటప్పయ్యగారు మన మీజువలసిన ద్రవ్యమును సమకూర్చుటకై చేశాటనమును జేయుచున్నారు. కోవూరు భీమవరము నరసాపురములందు సభలను జేసి ధనసహాయమును గోరిరి. వారిప్రార్థనలకు ప్రజలుచేసిన సహాయము తెలియకున్నది. కాని కాంగ్రెసుకు సమర్పించవలసిన ముకుపును చెల్లించుటకు సొమ్ము సమకూడలేదని మాత్రము నిర్ణయముగ జెప్పవచ్చును. సొమ్ముమూట యెటులుండగ నాంధ్రదేశమునుండి వెడలనున్న రాయబారు లెవరో అదియును తెలియకున్నది. మోచర్ల రామచంద్రరావు వంతులుగారు మితవాదుల రాయబారిగ వెడలుచు రని తెలియుచున్నది. ఇది శుభవార్తయని సంతసించవలయును. కాంగ్రెసు పక్షమునను స్వరాజ్య సమితుల పక్షమునను నాంధ్రదేశమునుండి రాయ

బారులు వెడలకుండుట మన కవమానకరము. ఆంధ్రనాయకులందెన్నిక గానిన వ్యావతి నుబ్బారావు వంతులుగారు బయ్యా నరిసింహేశ్వర శర్మగారు భో. కట్టాభిసేతారామయ్యగారు, కొండ వేంకటప్పయ్యగారు, భూపతిరాజు వేంకట శతీరాజుగారు, సర్వోత్తమరావుగారు మొదలగు వారీ సమయమునందు మానమును బూనుటకు గతంబు దెలియకున్నది. "భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర సిద్ధాంతమును వ్యాపింపజేయదగిన సమయము నందు మీ యాంధ్రనాయకులు తూష్టిభావము నేల చాల్చుచున్నారా?" అని ఒక యరవనామకుడు చేసిన ప్రశ్నకు సమాధానముమాత్రము తెలియకున్నది. రాయబారులను పంపలేక పోవుటయును వారికి సొమ్మును సమకూర్చ లేకపోవుటయును మన యుద్ధారస్వభావమునకు గళంకమును గలుగజేయుచున్నది. సత్యమూర్తిగారి వ్యయమున కొక ద్రవిడవ్యాధివాది రెండువేల రూప్యముల నిచ్చి లులు తెలియుచున్నది. ఆంధ్రులను శ్రీమంతులైన వ్యాయవాదులు భూస్వాములు వర్తకులు జమీందారులు గలరు. వీరందఱును యథాశక్తిని చందాలను వేసి ఆంధ్రమండలమునుండి రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గోరుటకై వెంటనే రాయబారులను పంపుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మము. పోయినతరువాత తిరిగిరాను. హిందూదేశమునందలి ఇతరభాగములనుండి రాయబారులు వెడలుచున్నపు డాంధ్రదేశము నుండియును రాయబారులు వెడలుట కాంధ్రులు లేగినప్రయత్నములను జేసి వారి గౌరవమును గాపాడుకొనుటకు వేడుచున్నాము. ఈ హితోపదేశమును జేయుటకు గతంబును నాయకులు ప్రజలు గ్రహించి కనుక బూనకను వెంటనే తమధర్మమును నిర్వహించుటకు బూని యాంధ్రుల గౌరవమును ప్రతిభను గాపాడుచు రని నమ్ముచున్నాము.

మార్షలు లా పాలనము

పంజాబునందు మార్షలు లా వీరిని వాడబడుచున్నదియును వార్షలు తెలుపుచున్నవి. పంజాబునందు తీవ్రమైన యల్లరులు జరిగినవనియును ప్రజలు దుష్కార్యములను జేసి రనియును జను లంగీకరించుచున్నారు. దురంతకులను జాగుగ దండించుటయును దేశశాంతికి సాధనము. కాని పంజాబునందు ప్రజల బహిరంగమైన తిరుగుబాటు గలదని నిర్ణయించుట కింతవర కేమియును నాధారములు లేవు. ఇప్పుడు విధింపబడుచున్న శిక్షలు నేరములకు మించి కఠినముగ నున్నవని పరీక్షించిన వారలకు విశదమగుచున్నది. సి.వి.డి. ఉద్యోగి తలగుడ్డను తగులజెట్టినందులకు ద్వీపాంతరవాస శిక్షవిధింపబడినది. డుడాభాజ కేసునందు నేరస్థులు ప్రజల కుకద్రవమును గలుగజేయక పోయినను ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడినది. బ్రిట్యూను సంపాదకుడు పత్రికయందు ప్రాసినవ్యాసములకై మార్షలు లా కోర్టులందు విచారించబడుచున్నాడు. సనాతనధర్మకళాశాలయందు దంటించిన నోటీసుల నెవరో చింపివేసినందులకు విద్యార్థులు వారి సామానులను మోయుచు నాలుగు మైళ్లు నడిచిరి. భారతీయులపైని కోద్యోగులకు సలాము చేయవలయును. సలాముచేయని వారికి కొరడా దెబ్బలశిక్ష కొన్ని సమయములందు విధింపబడుచున్నది. శిరోశేష్టనము లేకను మార్గములందు నడచువారికి బెత్తము దెబ్బలు తగులుచున్నవి. పోలీసువారు వారిని తాళాలకుగొనిపోవుచున్నారు. దురంతకులను దండించుట యందైనను సధికారులు దయాదాక్షిణ్యములను

గావుల సమంజసముగాని కేవలము దండనోపా
యమును విశ్వసించుట తాత్కాలికముగ ప్రయో
జనకరముగ గోచరమై నను సుస్థిరముగ ప్రయో
జనకరము గాదు. వంజాబుపాలకులు హిందూ దేశ
పాలకులు వారి ధర్మమును వారు భాగ్యమును నెరుగుదు
రని అధికారులు సమాధానము చెప్పవచ్చును.
కానీ ప్రజల శలవోరలు పా కుల చెప్పును బహు.
చెప్పపురియందు మహాజనసభయందు గోవర్ధన
దాసుగారి యుపన్యాసమును విని న వార ల కు
వంజాబు దేశముల సంక్షోభము తెలియగలను.
అల్లరులు సంపూర్ణముగ నాగిన సమయమునందు
మార్గములను నుపసంహరించి సామాన్యన్యాయ
సూత్రములను పాలకు లవలంబించి శాంతిస్థాపన
మనకు దోడ్పడుదు రని విశ్వసించుచున్నాము.
వంజాబునందు మార్గము లా ప్రయోగ మనకా
స్యము పాలకులను దని మార్గమును విమర్శించిన
విశేషమగును.

బెజంట్టుగారి పీఠుకొలుపులు

శ్రీమతి బెజంట్టుగారు గురువారము సాయం
త్రము బొంబయికి వయనమై వెడలిరి. బొంబయి
నుండి మొయిల్టీమకమీదను నింగ్లాండునకు
కార్మికుల వక్షమునను నారీవర్గము వక్షమునను
చెన్నపురి వర్తకుల వక్షమునను జాతీయ
స్వరాజ్యసమితివక్షమునను ప్రతినిధిగ వెళ్లనున్నా
రు. నారీస్థానమునందు జార్జి అరండేలుగారు
మ్యూ ఇండియా సంపాదకీయ భారమును వహించ
గలరు. బెజంట్టుగారిని వాడియాగారిని ప్రజలు
సమర్పించిన సన్మానవక్రములను బరికించినపుడు
ప్రహ్వజ్ఞాన సమాజసభ్యులకు కార్మికులకు వారి
వట్టలల గౌరవాదగభావములు విదితముగాగల
వు. అఖిల భారతీయ స్వరాజ్య సమితికి బెజంట్టు
గారు గ్రాసనాథపతిగ నెన్నుకొనబడెను వెంటనే
ఈ వదలికి రాజీనామా ఇచ్చుట కంగీకరించుచు
నుత్తరమును వ్రాసిఇచ్చియును నిపుడు తిరిగి శంక
కు బూనుకొనుట వివేకముగాదు. బెజంట్టుగారిని
తొలగించుటకుగారణముసత్యాగ్రహద్యేషమనుట
యప్రస్తుతము. బెజంట్టుగారు రెండు స్వరాజ్యసంఘ
ముల కధ్యక్షులను వహించుటకు వీలుగలుగదు.
వెంటనే వాగ్దానముచేసిన రీతిని ప్రథమ స్వరాజ్య
సమితికి రాజీనామా ఇచ్చునని నమ్ముచున్నాము.
“జాతీయ స్వరాజ్యసమితి రాయభారమును నిట్టి
సంకల్పముగల యితర రాయభారములను మా
పునరాగమన సమయమునందు మాతో భారత
ఖండమునకు భాధ్యతాయత కరిపాలన మహాద్వా
రమును గొనివచ్చుటకు భగవంతుడు మహాక్షలు
నుప్రసన్నులగుదురు గాత !” అని బెజంట్టుగారు
కోరినటులు సంకల్పసిద్ధికి భగవంతుని మేమును
వేడుచున్నాము. కాని ఆత్మోద్ధతికిని దై వనిర్ణయ
ములకును గల సంబంధము స్వల్పమని మహానీ
యులైనను గ్రహించుట వివేకము.

దేశభాషలు

చెన్నపురి విద్యాసభ కధ్యక్షులు రావు
బహద్దరు కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు వారి
దీర్ఘ గంభీరీకన్యాసమునందు దేశ భాషల విషయ
మై ఇటులు ప్రసంగించిరి:—

“రాజ్యాంగభేదమునకు విద్యావ్యాప్తమునకు కన్య
వహించుబంధము గలదు. మన నాయకుల నీ విషయ ముం
ర్చించుచున్నది. కాన ననీ మనమోచవలకు దగి యున్నది. హిం
దూదేశ నిర్వహణమునకు దేశభాషలు కరణ్యములు. ఆ గ్రం
థావ తెలియని ప్రజలకు రాజకీయస్వర్ణములు వ్యాపించిన
కొలది దేశభాషల ప్రజాభివృద్ధికి హేతువు.”

రంగస్వామియ్యంగారి యభిప్రాయ మింత
వరకు సత్యమైనను విద్యాప్రవృత్తికి దేశభాషా

భివృద్ధి మూలక క్రి యని వారు గ్రహించి యుండ
వలయును. ప్రజలయందు విద్యావ్యాప్తమును
జేయుటకు దేశభాషల సాధనములనియును నాంగ
భాష నిరుపయోగ మనియును విద్యావంతులు
పాలకులు గ్రహించ నంతవరకును ప్రజల విశ్వా
సము దురాభాస్యమని గ్రహించవలసి యుండును.
కాని ఇంతవర కే సమస్యను నిర్ణయించుట కెవరును
పూనుకొనకుండుట వారి యుదాసీనభావమునకు
నిదర్శనము.

గంధీగారి సత్యాగ్రహరంభము

రాగల అదివారమునాడు బొంబయినగరము
నందు హర్షిమనుగారికి సానుభూతిని దెలుపుటకై
ఏకదినోపవాసమును హరిభజనలను కాలక్షేపము
లను గంధీగా రావేశించిరి. వారి యా దేశము
నీ వాక్యములతో ముగించిరి:—

“ఉపవాసప్రకరణము శాశ్వతభివృద్ధికిని శాశ్వతదర్శ
నానికిని, ఆకలి మున్నగు విషయములలో ఆకర్షకము (పాక్షి
కిని యువకరించునది మన అభిప్రాయము. పశ్చిమము, రాబో
వు అదివారమున బొంబయినగరములో విశ్వసత్యాగ్రహము
వలంబించి, యెల్లడల నవనాన ప్రభుత్వమున, కాంతి,
ప్రేమభావ భరితమును ఆధ్యాత్మిక చింతనలతో గలము
గడువలయును. ఈవిధముగ మన ఆకర్షకారమును సాహం
దించుకొని, హర్షిమనుగారి బంధవిమోచనమునకు శోధన
కలుగుదును.”

గంధీ మహాత్ముడు రాగల భానువారమును
బొంబయియందు మాత్రమే సత్యాగ్రహ ప్రత
దివముగ నాచరింపవలయు నని దేశ హితమును
గోరి చేసిన యాదేశము జనామోదమును బడయు
నని నమ్ముచున్నాము.

హరితాళభియోగములు

అగ్రానగరమునందు ఏప్రిలునెల 11-వ తేదీని
19 మంది వక్త్రులు ఉపవాసప్రతమును స్వీకరించి
కోపునకు వెళ్లి యుండలేరు. జిల్లా జడ్జి జాకన్సను
గారు 1879-వ సంవత్సరము శాసనపు 14-వ
శ్లోకనుప్రకారము వా రేల దండనాల్లులు గారొ
తెలుపుమని నోటిసురు వంపిరి. అభియోగము
మొయి 24-వ తేదీని విచారించబడును. కలకత్తా
యందు హరితాళదినమునందు కొందరు విద్యా
ర్థులు ట్రాము బండ్లు నడవకుండుటకై బండ్ల కడ్డ
ముగ బరుండిరి. కలకత్తాయందు దండనాధికారి
కేసు విచారించి పిల్లలను మందలించి నదలి
వేసెను. బాలురు రాజద్రోహులని శిక్షించిన, శిక్ష
ననుభవించవలసియాయుదురు. న్యాయవిమర్శనమును
సందర్భానుసారముగ జేయుట యుచితముగాని
దండనాధికారి చిత్తానుసారముగ జేయుట యుచి
తముగాదని కలకత్తాయందలి మేజిస్ట్రేటువలం
బించిన విధాన మితరులకు జ్ఞానోపదేశమును
జేయలగదు.

మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘము.

వంజాబు కరిస్థితుల నాలోచించుట.
గ్రామభారల బంక తీర్మానించుట.
మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు పం
జాబు కరిస్థితుల నాలోచించుట కొక అవసరసభను సమావేశ
పరచిరి.

ఇకరరాష్ట్రీయల నాయకులసహాయముతో వంజాబు
రాష్ట్రీయనందలి కరిస్థితులను కనుగొని యిచ్చుటకు మానసియు
లగు బహుళ వరసింహేశ్వరశాస్త్రి, ఎన్ కన్యాపరంగయ్యంగ
వార్లను వంజాబునకు గాయభారముగా బంపుటకు సంఘము
వారు తీర్మానించిరి.

మానసియులగు వరసింహేశ్వరశాస్త్రిగారి కార్యసాధన
మును రాజప్రతినిధిగారి అజ్ఞను పొంద గోరుటకు సంఘ
తము సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

భార్యసెంటుబార్ని-మదరాసు.

దేశపు కలతలన్నిటినిండితే మలయల మాడుచు ఆహార
వదార్థముల భరణిన్నియు పాక్షిసంతులన లోలోపల కృషిం
చుచున్న నెల్లూరుజిల్లా నిలలు వెకోమను ఉద్యోగీయుల
(50 రూపాయలు, ఇంకతక్కువ వెకోమన తెచ్చుకొనవచ్చు)
విజ్ఞాపకము.

మదరాసు గవర్నరుగారిని ప్రార్థించుచు తగు విచార
ణచేసి తమయొక్క ప్రార్థనలను అంగీకరించుదురను విజ్ఞాపి
ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్న ఉద్యోగీయుల జీతము తూర్పుము
కల గా 1 క్వి రేట్లు ఎక్కి యున్నది. తమకన్ననో జీతము
బహుతక్కువగా నునంగిరి. ఇప్పుడు కలతవచ్చినందులకు
గవర్నరు సెంటుబార్ని ప్రె చెప్పిన రీతిగ నేర్పిం చి నా రు.

అందువలన తమ వెకోమముల నాని వెకోమములకుం
బహు తక్కువగా నున్నది. వాటియొక్క వివరములు ఈ
క్రింద రీతిగ నున్నవి:—

ఉద్యోగము	తూర్పుము	వెను	ఇప్పుడు	ఎ	వెను
జీతము	జీతము	మన	క్రిందిజీతము	మన	
తాలూకా సింస్తాదాన	60 రూ	80	80	40	
తాలూకా హెడు యె	50	25	70	35	
క్రాంతిబట్టు					
తాలూకా హెడు	20	10	35	కలత	
గురుస్తా				బట్టెము	
గురుస్తామామూలజీతం	15	7-8-0	20	డిటో	
తాలూకా బట్టోకు	6	8	7	10	

ఈ తీరుగ నే యితర డిపార్టుమెంటులలో గూడ నున్నవి.
కావున నిప్పటి భరణమునట్టి ప్రతి డిపార్టుమెంటు
వారి జీతము ఎక్కించివారు. వారి వెకోమములు గూడ అతీత
ననే ఎక్కువగా నున్నది. ప్రభుత్వమువారు పనిచేయుచున్న
వారి సంకదియే విచారించి గారి మామకతి గ మనింపలేదు.

ఇప్పుడు నాగరి చేయుచున్న ఉద్యోగీయులైన నిది
వరలో పనిచేసి ఆక క్రతచేత సెంమన తీసికొనినవారి శంక
తియుగూడ విచారించు భాధ్యత గవర్నరు సెంటుబార్నిదే అయి
ఉన్నది. కావున గవర్నరు సెంటుబార్ని తమ సంకతి చక్కగా
పరిశీలించి ఆహారవదార్థముల భరణి తగ్గించి అన్యులములచేసి
తన్ను ప్రతికింపవలసినది. అట్లు చేయకపోయినచో తమకు
సహాయము చేయునట్టి ప్రభువు ఎవరులేన కావున మీరే
మాపాలిటి క్షిణైకముగా నెంచుచున్నాము. కల్లికనపిల్లలను
ఏలాగున పాలిచ్చి ఆకలి అయినప్పుడు అన్నము పెట్టునో
అలాగుననే తామును తమ నాకరులను అటులే కాపాడుదురని
జేడుచున్నారము. అందుకై క్రతుకు పరిపూర్ణాత్మకపు పాం
డురుగాత. అందుకు నెల్లూరు కలెక్టరుగారు అంగీకరించిరి.

మండల సైనిక సంఘము.

బెబ్బలు తిగిలినట్టియు బబ్బువడినట్టియు సైనికులు ను
న్నగువారి సంకతి సమాచారములను విచారించుటకై నా
అధ్యక్షుల క్రింద ఒక సభ ఏర్పరుచబడినది. ఆ సభయందు
ఈ క్రింద నుదాహరించిన అంశములను విచారించుదురు:—

- (1) యాధ్యవిషయములను గురించిజిల్లా రికార్డులను ఏర్పరచుట.
- (2) భూమి గాని బహుమతులను గాని సైనికులకు నిచ్చు అంశమును విచారించుట.
- (3) క్రభుక్వీతు ఉద్యోగములను ముందుగ వారికి యిచ్చుట.
- (4) పిల్లలయొక్క విద్యాభ్యాసముల విచక్షణ.
- (5) బెబ్బలుతిగిలినట్టి, బబ్బువడినట్టి సైనికులకు కాగ్ర తగ చూడుట.
- (6) సైనికులు ఇల్లు వదలినప్పటినుండి వారయొక్క మంచిచెడ్డలను విచారించి తగు జాగరూకతతో పనిచేయుట మున్నగు అంశములను విచారణచేయుదురు. అందుకై సేను చాల అవసరమును పొందుచున్నాను అని ఎల్లరకు విశేషము జేయుటకై మదరాసు కలెక్టరుగారు ఏ. ఆర్. ఎల్. టాటన్ హాను కలెక్టరుగారు మాకు వ్రాసివారు.

అన్నమదేశ తొందరలు.

అధికార నియోజనములు
రాజప్రతినిధిగారి కోరికప్రకారము వక్రమేత్తర కు
గజాలకు సర్ కార్మి రాను కెప్పిలుగాను తాత్కాలికముగా
యభ్యు కమిషనరుగా నుండురు.
గత గురువారమునాడు ఇంగ్లాండునుండి కచ్చిక వర్
హామిల్టను గ్రాంటుగారు ప్రభుక్వీమువారి విశేషవ్యవహా
మంత్రుగా నుండురు.
డి నెకులే గారు ప్రత్యేక కార్య నిర్వాహకుమున
నియమింపబడిరి.

జైలకువట్టి వర్తనకేసు.

కమిషనరువారి తీర్పు.

గతమంగళవారము తెల్లవారమున కమిషనరు ఇల్లియను మార్గముల కమిషనరువారు జైలకువట్టి వర్తనకేసులో తీర్పు ఇచ్చిరి. ఈ కేసులో ఎనమండు ముద్రాయిలు కలవు. వీరిలో ఇద్దరు లంబావారులు కూడకలరు. వీరిందలికిని కఠినశిక్ష విధించబడెను. కమిషనరువారియొక్క తీర్పు ఈ క్రింద నుడువుచున్నాము.

ఎనమండుగురు ఇండియన్ పీజులొద్దలొని 147, 486, 486, 149, 124 ఏ ప్రకారము ముద్రాయిలు చేయబడిరి. ఇందులన ఇండియన్ పీజులొద్దలొని తెల్లనీ క్రిందను కూడ వీరు ముద్రాయిలు చేయబడిరి. ఏప్రిలు 18-వ తేదీన గుజరాతవాలాల్లా బాటుబాతివారి యొక్క పెద్ద జైలుగ్రామములో నిష్పక్షము బయటపడెను. అగ్రామముల రెవెన్యూ రికార్డులను తట్టువీరు భాగలొని రికార్డులు తిగులబెట్టుబడెను. ఎనిమిదవ ముద్రాయి చేతిలో కొంతలు కల బెట్టువారులు కలరను నిర్దర్శనములు చూపబడినవి. వీరిందను ఒకటి, రెండవ ముద్రాయిలు గండాసింగు, మాకను సింగు, మాడవముద్రాయి సింగురాసింగుల నాయకత్వమున నుండిరి. అన్నిదగ్గము కాలదిన గృహముల నాయకులు ప్రయత్నించు వారలకు ఈ ముద్రాయిలు దౌర్జన్యముతో అడ్డము కట్టి, లాహోరు, అమృత్ సర్, చాహూరుభావా నగరములు దగ్గముచేయుచు నెనయినను, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చెందినవియును, ప్రభుత్వతరమున లేనివియును, రెవెన్యూ రికార్డులను తిగులబెట్టుటవలన బాటులు తిగక తిగభూములు పొందియరనియు మున్నగు విశ్వాస భూతకచగు కేసులు కనీరి. ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయదలచినవారిని అన్నిలో తడవేయుమని భయపట్టిరి. ఎన్. హెచ్చిరచా నత్తు ఉల్లా పి. డెల్లి. 1) గారిచాలీరువారు నచ్చులన అలాంటి అభివృద్ధి తరండ అపబడెను. ఈ చక్రవర్తియను నున్నవముగా యధమున ప్రార్థించుట యని మేము కలచుచున్నాము. ఈ చర్యలు జరిగినప్పటికి ఈ మా యూరిలో లేమనియు కొందరు సమర్థించుచున్నారు.

ఇండియన్ పీజులొద్దలొని 121-వ తెల్లనీ క్రింద ముద్రాయిలను నేరముల ననుకరించి క్షిప్రంబించెదము. కట్టాకు చేసిన పిర్యాదులో ఏడవ ముద్రాయి, గయానసింగు నాయకులు లేరు. కాని ఈయనొక్కఁడేను చాల అందోళనములో యుండెను. ఏడవ పిర్యాదుకు గయాన సింగు నాయకులు చురుకటి ఉదయమున కట్టుబడెను. గయానసింగు నేరకట్టదని మేము నమ్ముచున్నాము. ఈ నేరమునకు మరణశిక్షగాని ఆ జన్మాంత శిక్షగాని కలదు. గండాసింగు, మాఖానసింగు (ఒకటి, రెండవ ముద్రాయిలను) న న న న, మాడవ ముద్రాయి సింగురాసింగు కృత్యమును కనిపెట్టుట అవసరము. మాడవ ముద్రాయి ప్రజలలో కోపావహములు బయటపడెదీయటకు తన తలపాగను తిగులబెట్టెను, వీనినగూడ మొదటి యద్దరు ముద్రాయిలలో చేర్చెదను. మిగిలిన ముద్రాయివై ముగ్గురును నాయకులతో కలసికెను. ఇద్దరు లంచారు దారులును వారియొక్క ప్రతివత్తినిట్టి ఇట్టి దౌర్జన్యముల పెట్టిదానినైన ను అపకలన. వీరే ఈ కార్యములచేసిన నాయకులు. వీరు క్షిప్రమున నేరమును గావించిరిని మేముకలచుచున్నాము. అనేక మంది బాటుబాతివారు గల జైలుగ్రామములలో చాల విశదీకరమగు దాడులచర్యలు జరిగెడివి. ఈయట్టుకట్ట గ్రామములలో ప్రజలందఱును నుచో కట్టలమును బయటపడెదీ నడివారు, రెవెన్యూ రికార్డులను, కట్టువరుభావాను అడ్డగించుట వలన ప్రభుత్వాధికారి చిహ్నములను అడ్డగించుటయే వీరి యుద్దేశమని తెలియచున్నది. వీరిచర్యలను అడ్డుపెట్టువారు ఒక రిద్దరు మాత్రమే యుండుటకేత మాత్రములు కరుగలేదు. కావున నేరమునకు వ్యాపకాశ్రయములో ఎంచినశిక్షను వీరుపొందుట కర్హము, గండాసింగుమాఖానసింగు, సింగు సింఖాను సింఖారి సింగులకు తరణశిక్షను విధించుచున్నాము. గండాసింగుతనకు 70 వర్షములు, కలవసిగెప్పిరను 65 వర్షములు వయస్సుగలిగి యుండును. మిగిలిన ముద్రాయిలకు అజన్మాంతశిక్ష విధించుచున్నామి. ముద్రాయిలు నేరము గావించిన దిండులకు వారి స్వాధీనములో నున్న ఆస్తి ప్రభుత్వమువారు నాశనము చేసిరి. కొందరు తిప్పుచెప్పబడెను. మాడవలంబారిదారు బులాత్స గారు ఈ కట్టులో చేరుటకు న్యతిరేకించి, ఈ సమాచారమును కాపాడు పంపుటకు ప్రయత్నించెను. కట్టాది రివాజుచంద్రు కూడ చక్కగ ప్రయత్నించెను. ఇక ముందు బేయబిరా రంబలో, కట్టివారల నాయకులు విహింస జరుపబడును.

హిందూదేశపు విషాదస్థితి.

పంజాబు కల్లాలములు.

ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు భగవత్తు కోరుట.

లాహూరునుండి ప్రముఖులగుచున్న బ్రిట్యూను ప్రతివాదిలకులు రెండువేల రూపాయలు భగవత్తుకు చెల్లించుటకు బిల్లు పేజిస్త్రీటుగా రుత్తవుతు సాలించిరి ఆలహాబాదునందు ప్రముఖులగుచున్న "ఇండియన్ డెంటు" పత్రిక ప్రచారమువలన పంజాబునందు ప్రజాకాంతి భంగముకలుగునని అభిప్రాయపడి పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిక ప్రచారములను పండిత క్యాపలా నెహరుగారు ప్రతిక నికలుండు వారాస్త్రీమునకు పంపివాడనని యుత్తవుతు జారీ చేసిరి.

కంటాబు తరిస్థితులు.

లాహూరు అమృత్ సర్మునగరములలో తొందర లేమియు కలుగు చుండుటలేదు. ఆయందములలో కేకపెట్టుకులకు ప్రజలకు తెలియజేయుటకు అధికారులుచాల ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని తెలియచున్నది.

ఏప్రిలు 10 వ తేదీ లాహూరునాయులయొద్ద తొందరలు కలిగించిన కలుగురు ముఖ్యుల కేసులు విచారణ యైనవి. ముద్రాయిలు నేరములని తిక్కారంపబడి వారికి ప్రవాప శిక్ష విధించబడినది. వారి ఆస్తులను దొరతనమువారు జప్తీచేసి కొనుటకు ఉత్తవుతు లీరుబడినది.

లాహూరు నగరము నందున్న నైరుతులకు కమేషని యుక్త కార్యముల నుండి నీసి చేయుచున్నారు. బొంబాయి కేసునందు అరెస్టు చేయబడినవారిని వ్యాపాధికారులు విచారణచేసి యుక్తకి ఉరిశిక్ష ము అయిదువందల యాభై వ ప్రవాపశిక్ష ము విధించిరి.

ఈ కేసునందలి ముద్రాయిలు తాలూకాకేంద్రమునందలి ఆరు గ్రామముల రివెన్యూ అకార్డులను తిగుల బెట్టిరి. వారు లాహూరు అమృత్ సర్ నగరముల తిగులబెట్టుబడిన వరము ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మంగరించి పోయినదనియు, ప్రభుత్వము వారికి సహాయము చేయువారి నందనిని ఆచిర కాలములో నీ ఆంగ్ల ప్రోక్లెడమనియు ప్రజలలో చెప్పుసాగిరి.

అమృత్ సర్మునందు జరిగిన ఇంకొక లాహింగు కేసు నందు ముద్రాయి యొద్దనున్న ఆస్తి దొంగ ఆస్తియని రుజువు చేయుటకు సాక్ష్యము లేదని కమిషనరుగారు అభిప్రాయపడి ముద్రాయిని విడుదల చేసిరి.

అయోధ్యాతాలూకాదారుల అభయము.

అయోధ్యారాష్ట్రము నందలి తాలూకాదారు లనేకులు కేకమున జరుగుచున్న అల్లరుల సందర్భమున ప్రభుత్వమువారికి సర్వ సహాయములు చేయుటకు సంసిద్ధులమై యున్నారని సంద్యుక్త పంజాబు తెల్లనెంట్లు గవర్నరుగారి వ్యాసా తనివెచ్చిరి. తెల్లనెంట్లు గవర్నరుగారు తంతియందలి విషయములకు సంబోధించి తాలూకాదారుల సహాయము నాపాదించుచు పర్యుత్తర మిచ్చిరి.

8-వ తేదీ కలకత్తా రాజధాని ముఖ్యదండనాధికారి స్విక్త పరుగారు మంల నియోత్తుకసింగు సార్జంటువైటు గారివై తెచ్చిన అభియోగమును విచారణ ప్రారంభించిరి. సాక్ష్యవిచారణ జరుగుటకు పూర్వము కాన్స్టేబిలు నియోత్తుక సింగు తరపున పరిచేయు వ్యాఖ్యవాది జే. ఎక్. రాయగార్జిల్లా తెలిపిరి. కర్రాత్రి పోలీసువారు ఈ సింగు యింటికి వచ్చి వానిని తీసికొని పోయిరి. దొరతనమువారి వ్యాఖ్యవాదియట్లు తెలిపెను: సింగు తనకంటె తానే బాంకిమలకు పోయెను. ఇతని నెరరు బంధించలేదు. తదనంతరము కాన్స్టేబిలు సింగుకోర్టుకు వచ్చి వాటియదయ మున తన్నుకో సాధ్యంట్లు వైబి జి టైపిని కొన్ని గాను ముఖము దండనాధికారి జూజె. చాలమంది సార్జంటుల ను విచారణచేసె అల్లరి జరిగిననాకు ఈ మెనకమును ఆము ధనులనే ధించినది. సార్జంటు వైటు తాను ఈ సింగుకు కొట్టలేకలే. సింగు కిరణకాశ్రుము ప్రకారము జరిగిచిటనున్నది కిరణములో ఎవరునుగుండుకనిపించ లేదని కప్తాజే. ఏ. సార్జన్ తెల్లనెంట్లు కర్నూ పల్లెను(వైబి కర్రాత్రి పండితులు) గారును వాద్యాలమిచ్చిరి. విచారణ లేవుజరుగును. సార్జంటు వైటుమీద తెచ్చి నెరుమును తక్షణమే ఏల విచారింపరాదో చూపవలయు నని దండనాధికారి తెలియజేయుటయు నని కాన్స్టేబిలు తరపున ప్రాసోక్యగా జే. ఎన్. రాయగారు అర్జి పెట్టిరి. రేపటిదినము దానివై ఉత్తరువు జారీచేయబడును.

మ్యాంటంగు ద్వీపకల్పమును చీనావారికిమ్ముట

లండను, మే 8:—జపానువారు చీనావారికి మ్యాంటంగు ద్వీపకల్పమును పూర్తి స్వాధీనము చేయుటకు సింగులు చీనావారు స్థాపక మేగ్యురువునుబట్టుకు జపానువారు ఉద్దేశించిరి బ్యూరక్ మ్యాకినోనాకు రూపరతు తెలియజేసిరి. అచటనున్న ఇరువదారి చీనావారును జపానువారును కలసి స్వాధీన పరచు తొనెదరు.

వ్యాపారమునకు అడ్డంకిలేకుండగ చేయుటకుప్రయత్న ప్రత్యేకపు పోలీసు సిబ్బందిని నియమించెదరనియు వీరు నీవ్యాపారమునెట్లుండే ఉపయోగించెద మనియు మ్యాకినో గారు నడిపిరి రైల్వేఉద్యోగులు ఏర్పరచుబాను ఉద్యోగులను చీనాదొరతనమువారు నియమించెదరు.

రాష్ట్రీయసేన.

లండను, మే 8:—రాష్ట్రీయసేనలకు సాధ్యమైనంత ద్వీపకల్ప వారిస్వదేశమున కంపిచేయుటకు కత్తివంచలేక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని విన్స్టన్చర్చిలు గారు నడిపిరి. యుద్ధప్రారంభమున విజేయులకేగరాష్ట్రీయసేనలకు (యుద్ధమునకుపూర్వమున్న ప్రత్యేకముగ పరీక్షమును బహుళుతి నొసంగుటకు సైనికసభవారు విశ్వయింపుకొనిరి తెలిపి.

రాష్ట్రీయసేనల దిక్కుముగ పోరినందులకు వారి నెంతయు మేగుగారు కొనియాడిరి. గొప్పరాష్ట్రీయసేనను ఏర్పరచుటలో సైనికసభవారుసాధారణిని జూపించుటకు పంపించిరి. రెక్కులకులకును, రాష్ట్రీయసేనలకును సరుకు ఏర్పాటులకు చేరుటవసరమనిరి. పారధర్మములను నెగలేర్పరచు ప్రజలకు తరఫీదుకేము విధివిద్యాకాఖవారిదని చప్పులు గాదు తెలిపిరి.

హిందూ దేశపు రాయ భారములు

లండను, మే 8:—ఇంగ్లాండు కేక హిందూదేశపు రాయభారము ప్రయాణి సర్దిఫిట్టులనుకూర్చిపెట్టు ముఖ విషయమై కామన్సునభవారి కర్నూపిట్టు గారు తెలియజేసిరి. సంస్కరణముల సందర్భమున హిందూదేశమునందీ ఇంగ్లాండున కేక వివిధ రాజకీయప్రతినిధులకు ఇండియా దొరతనము వారు పరుపానుకులకు జేయుచున్నారని మాంటెగుగారు తెలియజేసిరి. గతసంవత్సర మే యుద్ధము ముగ్యురముగ నున్నపుడు ఈ సరుపానుకులు జేయు సమకట్టిరి. ఆయా ప్రతినిధి సంఘముల పర్యుల సంఖ్య ఇంకెంతలె ఎక్కువక నుండరాదని నిర్ణయించిరి. దొరతనమువారి సందరవకు వ్యాఖ్యబుద్ధిలో సరుపానుకులు జేయుచున్నారు. నిష్పాక్షికముగ నేప్రరర్తించుచున్నారు. ఇండియా వైస్రయకు చీల్చిచేయుట తాత్కాలికముగ ఆశ్రయబడినది. కాన ఇతరసానులకు ప్రయాణముకుటకు స్థానము దొకగలదు.

కాళహస్తి ఆర్. పి. డి. జెయిన్ పాతకాల 18-వ సంవత్సరమునకు 1919 సంవత్సరము మే 5-వ తేదీన జరిగినది. మహారాజరాజక్రి యెమ్. నానాయకస్వామిరెడ్డి గారగు నభికారి అభ్యుత్తులు చందగిరి తాలూకాబోర్డుల అగ్రాధినాధి పత్యమును వహించిరి. ఆంధ్ర మంత్రి విసోదరములకు విషయములు ప్రసంగించబడినవి. బహుళములు కిల్లకోసంగి. చిన్న పిల్లలకు ఫలహారములు పంచిపెట్టిరి. విద్యార్థులు రానువారు నాటకములు తెలుపవ నాడిరి. పాతకాలసంఘపు పాస్త్రీటరు గారగు పానుగంటి నీతారాయరాయ అత్యుంగారు గారు వచ్చెను సంవత్సరముంచి ఘోరప్రాయముగా నుతముగా పాతకాలమును స్థాపించుటకు దీక్షాపెట్టువారు నెల విచ్చిరి ఆసరుకులులో చేప్పిరి సభించిననది.

గవర్నరు మొట్ట మొదట బాలికా పాతకాల:—ఈ పాతకాల వార్షికోత్సవము, 194-19 సా సంకాలము, ఏలూరు పురమండలమున అడిమనల్ సము జడ్జిగాలైన, మహారాజక్రి గొల్లకోట గంగాధర సోమయాజులు ఎమ్. ఎ. డి. యల్ గారి అగ్రాధినాధిపత్యమున, మిక్కిలి వైభవముగా జరుపబడెను. క్రీమతి వల్లూరి అలిమేలుమంగమ్మగారు అంగ్లభాషలో భక్తినిగనించి, గంభీరముగ ఉపన్యసించెను. నీతిగాయక మయన, చంద్రకలేనాల పాటకరూపమున చక్కగ ప్రదర్శించిరి. క్రీ మంకటగిరి రాణి గారివల్ల నిత్యుబడిన ఇంగారపుత్రతముల కంభంమెట్టు గాధాకృష్ణ వేణుమ్మ, జల్లు అప్పలరాజుగార్లకు ఇత్యుబడెను. మధుర రామయ్యగారి కొమాళ్లు వెంకట చిన్న రాజ శ్రేష్ఠి గారివల్ల యిస్సండ్ల మంజీశ్రీముని సకాలమునకు రానందున పదియేయమాపాములు రాష్ట్రముగా విధార శిష్టులనరముమ్మ, మోచర్ల నూరమ్మగార్లకు ఇత్యుబడెను. మునుదిగు 250 విజుల పొడి బొమ్మకరంబాములు పిల్లలకు బహుళముగా నిత్యుబడెను.

Shantung Peninsula.

To be Returned to China.

LONDON, May 6.
Baron Makino informed Reuter that Japan intends to return the Shantung Peninsula in full and the right to establish a settlement at Tsingtao. As regards the railway there, which is to become a China-Japanese joint undertaking. Baron Makino stated that special police would be used only to ensure security of traffic, the police being Chinese, with such Japanese instructors as the railway directors select, and will be appointed by the Chinese Government.

Indian Deputations.

Grant of Priority Certificates.

LONDON, May 5.
In the House of Commons Colonel Yate drew attention to the complaints in India regarding the grant of priority certificates to members of Indian deputations proceeding to England.

Mr. Montagu replied that the Government of India, in giving facilities to the representatives of different political parties in India to visit England in connection with the reforms scheme, were discharging a definite obligation which they undertook for good reasons last year when the war was still in progress. The number of members in each delegation was being kept within very close limits. He felt sure that the Government of India in making good their promise, did not neglect the claims of other classes of the community. As demobilisation was temporarily suspended in India, some additional shipping accommodation for civilians would probably be available.

Territorial Force.

Replica of the Regular Army.

LONDON, May 3.
The Territorial Conference held at Westminster came to nine main conclusions including one that the Force will be a replica of the Regular Army, but no territorial unit will be sent abroad except in an emergency so serious as to require the passage of the General Service Act. During the discussion, enforced detention of Territorials in garrisons abroad was explained, pending the raising of regulars to replace them.

Mr. Winston Churchill stated that the utmost was being done to repatriate them at the earliest possible moment. Mr. Winston Churchill stated that the Army Council favoured the grant of a special medal to pre-war Territorials who went overseas at the outbreak of the war.

Sir Douglas Haig paid a tribute to the grand fighting spirit of the Territorials, and said he was glad to see the Army Council thoroughly sympathetic about forming a great Territorial Army. Sir Douglas Haig emphasised the necessity of uniform establishments for the Regulars and Territorials, whether in England, Australia or elsewhere, and expressed the hope that a return would be made to affiliated cadet units. That did not mean militarism. It was the duty of the Education Department to see to it that the citizens were trained for duties that fell upon them when they became men.

Obituary.

Sir W. H. Treacher.

LONDON, May 5.
The death is announced of Sir W. H. Treacher, Dutch Minister in France.

LONDON, May 5.
PARIS.—The death is announced of Jonkheer Van Stuers, the Dutch Minister in France.

A Day of "Hartal."

Mr. Gandhi's Manifesto.

(Delayed in transmission)

BOMBAY, May 7.
Mr. Gandhi, in a manifesto, says that Bombay by a long sustained calmness over Mr. Horniman's deportation, has proved its capacity for self-restraint, and that the "Satyagraha" Sabha, after mutual consideration, has decided that Sunday, the 11th instant, should be observed only in the city of Bombay, and not anywhere else, as a day of "hartal," accompanied by fasting for 24 hours, commencing on the previous evening. The day is to be devoted to religious observances in a spirit of calmness and love. The "hartal" is to be restricted to independent business only, and is not meant to be followed by employees or servants unless they had previous permission of their masters. No persuasion or coercion should be used and every protection and help should be afforded to those desiring to carry on their usual business.

Distress in Bengal.

CALCUTTA, May 8.
Alarming news of distress is reaching here from almost every district of Bengal. Rice, pulses, oil and other necessities of life are selling throughout the province at prohibitive prices. The Chittagong Indian Merchants Association are of opinion that the present distress is due to restrictions in the shipment of foodstuffs, especially rice from Rangoon, and want of sufficient tonnage from Rangoon to Chittagong.

The "Tribune."

(Delayed in transmission)

LAHORE, May 7.
The "Tribune" has been ordered by the District Magistrate of Lahore to deposit a security of Rs. 2,000.

Aulakh Patwarkhana Case.

Judgment of the Commission.

(Delayed in Transmission).

LAHORE, May 7.
Judgment was delivered by Lieutenant-Colonel Irvine's Martial Law Commission on Tuesday in the Aulakh Patwarkhana case in which there were eight accused, including two Lambardars, all of whom were convicted. The following is the judgment of the Commission:—

Eight accused are charged under Sections 147, 435, 436, 149 and 124A of the I. P. C., to which charges under Section 121 of the I. P. C. were subsequently added. On the 16th April in the large Jat village of Aulakh in the Gujranwala District, there was an insurrection in which the Patwarkhana containing valuable revenue records of six villages were burnt to the ground. The eight accused have been proved to be in possession of incendiaries, and they are headed by the two Lambardars, Ganda Singh and Makhan Singh (accused 1 and 2) and Singhara Singh (accused 3). The accused violently prevented any attempt to put out the fire and gave vent to treasonable cries announcing that Lahore, Amritsar and Chubhar Kana had been burnt, that the British Raj was extinct, that there were no rulers and that by burning the records the Jats would get their lands back. They also threatened that any supporters of the Government would be thrown in the fire. The arrival of the patrol of S. H. Rahmat Ullah [P. W. 1.] was fortunately sufficient to prevent the spread of disorder. We consider that these actions clearly constitute waging of war. The defence of "alibi" and enmity made in each case is absurd, and we convict all the accused accordingly of offence under section 121 of the I. P. C. We note that the name of Gian Singh (accused No. 7) does not occur in the complaint made the same evening by the Patwar, but that official was clearly in a most perturbed state of mind. Gian Singh was named the next morning. There is no special reason why he should have been implicated falsely, and we are satisfied that Gian Singh is guilty. Only two punishments are provided for the offence—death or transportation for life. It is necessary to discriminate between two sets of accused, namely, Ganda Singh and Makhan Singh, Lambardars (accused Nos. 1 and 2) with Singhara (accused No. 3), who actually set fire to his own turban to start the conflagration and whose guilt we place on a par with that of the other two, and the remaining accused, who joined the above named three leaders. The two Lambardars, who, from their position, could and should have checked any such outbreak of violence. They were the actual leaders and they are in our opinion guilty of a crime of the utmost gravity. Their action in a strong Jat village like Aulakh might have had the most serious consequences and have caused a general rising in the whole countryside. Their objects is plainly indicated by the attack on the Patwarkhana and revenue records, as symbols of Government authority in their village. It was only the absence of any but a most feeble opposition that prevented an outbreak from being accompanied by murder. Not only, therefore, as deterrent but also because we think the crime merits the extreme penalty provided for the offence, we sentence Ganda Singh, Makhan Singh and Singhara Singh to death. Although Ganda Singh has given his age as 70 years, is plainly not nearly so old as this. He is probably not more than 55. The remaining accused are sentenced to the lesser of the two penalties provided, that is to say, to transportation for life. It is unnecessary to record the finding to the other charges. We further direct that all property liable to forfeiture of which the accused were possessed at the time of the commission of the offence shall be forfeited to the Government. Judgment pronounced. We invite the attention of the Government to the action of Bulagui, third Lambardar, who refused to join the conspiracy and endeavoured to send information to the Thana Patwari Divan Chand also behaved well. Further inquiry might reveal the names of others whose attitude or action may have merited recognition.

Lahore Riot Case Judgment.

Judgment was delivered by Mr. Leslie Jones's Martial Law Commission, on Monday in the Lahore riot case in which four accused, Ahmed Din, Ata Mahomed, Basant Ram and Feroze Din were charged, under sections 121 and 147 of the Indian Penal Code. The following is the text of the judgment:—

News of the detention of Mr. Gandhi and of rebellion at Amritsar reached Lahore on the afternoon of the 10th April. Telegrams giving some details of what had happened at Amritsar were received between 3 and 4 P. M. and their contents became public property. Towards the evening, a large and excited mob collected in Lahore city and leaflets were distributed to it; and some of its members were heard shouting both in English and in the vernacular that Amritsar had been taken and the situation was well in hand in Lahore as three gates were already held and the fourth would soon be closed. Headed by a man carrying a black flag the mob proceeded with shouts of "Gandhi ki jai" and "Shaukat Ali ki jai" from Lahore Gate through Anarkali to the Upper Mall. Some of its members entered the compound of the Government Telegraph Office, but turned back on seeing a detachment of the Royal Sussex which were guarding the building with fixed bayonets. By the time the mob had got as far as the Lawrence Statue it numbered some thousands. There it was intercepted by two Indian Police officers with a handful of armed constables who were brought up from the Anarkali Police Station through High Court grounds. These police lined the road in front of the mob, but they were pressed back for a distance of about 200 yards as far as the Soldiers' Club. It was then getting dusk. At this juncture Mr. Fyson, District Magistrate, Mr. Cocks, Deputy Inspector General, C.I.D., and Mr. Clarke, District Superintendent of Police, arrived on the spot. Mr. Fyson ordered the mob to retire, but they pressed round him. One of them seized him by the shoulder from behind and they began to go through the line of the police. They also attempted to get round them by going through the compound of the Soldiers' Club. After some minutes Mr. Fyson who, owing to the uproar, had difficulty in making himself heard, ordered the police to withdraw a little further up the Mall in order to prevent them being overwhelmed by the mob, and then, as there was no other means of stopping its progress, gave orders to fire. About a dozen rounds were fired and the mob was then pressed slowly back to the city. Near the Bank of Bengal Mr. Clarke was thrown down, but his assailant escaped. It is beyond doubt that the Lahore

mob which marched to the Civil Station of Lahore was actuated by the same motives as that of Amritsar. It is essentially a part of the insurrection, and it was fully aware of what had happened in the neighbourhood the same day. It was rapidly becoming more threatening, and had already displayed its contempt of the authority and person of the District Magistrate. A collision was inevitable and there the mob proceeded a little further up the Mall. It would have found supply of deadly weapons ready to hand had it not been checked where it was. There was the gravest danger that it would have hurried on in confusion and darkness to commission of awful crimes. In ordinary circumstances the offences actually committed would not have amounted to more than rioting, but this occurrence should not be viewed as a detached and independent incident. It was plainly part and parcel of rebellion which had already broken out. We find, therefore, that the offences under Section 147 of the I. P. C. were committed. There are only four accused. Of these Ahmed Din (No. 1) a Jat aged 40, is an illiterate mineral water and ice vendor, who made himself prominent as the bearer of the black flag. Ata Mahomed (No. 2), aged 25, is a book-seller, who has been given very good previous character by Mrs. Richards, wife of a Professor of English at the Islamia College, Barkat Ram (No. 3) aged 20, is a Telegraph Clerk and Feroze Din (No. 4) aged 20, is a fireman of a Municipal road engine. Accused Nos. 2 to 4 were all hit with buckshot and we have no doubt that they had all joined the mob. They are convicted and sentenced, as in the schedule annexed, but the question of their sentences will be referred for the consideration of the Government. All the accused were sentenced to transportation for life and for forfeiture of their property liable to forfeiture.

Burma Rice.

Controlled Prices.

RANGOON, May 8.
The Food-stuffs Commissioner announces an important decision to revise the maximum control price of rice in Burma. Big mills special, which is now at Rs. 335, will be raised to Rs. 385, so that millers can pay up to Rs. 150 for paddy. The maximum prices of other qualities will be revised in the same proportion and a long list of prices has been drawn up on the figures of milling hire and cash hire and cash outturn supplied by millers, who have accepted the Foodstuffs Commissioner's proposals. Europe No 1 broken rice, inferior qualities, and boiled rice are all brought into control and export licences will be refused for qualities not mentioned. The new prices apply only to licences issued after the 8th instant. The existing licences must be fixed at or below the old control prices. Otherwise licences will be cancelled and licensees refused further licences. The Government of Burma accept the maximum price of paddy namely, Rs. 150 in the circumstances of the present year up to the end of September, and are prepared to enforce this price as a maximum under the Defence of India Rule. The Government of India have issued a notification under Rule 11 of these rules, declaring that it is necessary to control the supply of rice in Burma and the person selling it above the present maximum shall be liable to imprisonment, or fine up to Rs. 1,000, or to three times the price received, whichever is more. In view of the liberal maximum it is hoped that no further measures will be necessary. The Foodstuffs Commissioner has been authorised to state that in the event of stocks of paddy being unreasonably withheld the Local Government will not hesitate to commandeer the stocks under the Defence of India Rules. It should not be understood that the above price will be paid for paddy. The price fixed is merely a maximum which may not be exceeded. The actual price will depend on the condition of the market. The Foodstuffs Commissioner understands that a belief is widely spread in Burma that rice control is likely to be relaxed in July and August. There is no foundation for the belief. If necessary the Government of India will retain control until the 1919 crops has been completely disposed of.

Received without Enthusiasm.

RANGOON, May 8.
The rice market received Mr. Innes' notification without enthusiasm. Big millers declined to sell at new prices and quotations were purely speculative ranging from Rs. 385 central price down to Rs. 370 and rebounding to Rs. 377.8 for May. Private contract at Rs. 390 is spoken of. Millers having declined to sell for week past are considered likely to profit largely. Some support is given to the theory that speculators will soon force the price up to control maximum and produce another deadlock. The "Rangoon Times" says that the penalties for sellers above the maximum should also apply to buyers.

The Foodstuffs Commissioner notifies that he is prepared to consider application for licences to ship to Chittagong to fill available steamer spaces.

Alleged Shooting of a Constable.

Enquiry Resumed.

CALCUTTA, May 8.
Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate, today resumed enquiry into the allegation made by police constable Sompoo Singh that he was shot by Sergeant White on the day of the recent riot in Calcutta. Before witnesses were examined Mr. J. N. Roy, Council for the constable, told the Magistrate that on the night the police came to Sompoo's house and took him away. On behalf of the crown it was pointed out that the constable of his own accord came near to the barracks and he was not under arrest. The constable then appeared before the Magistrate and said that a Sergeant assaulted him that morning and showed wounds to the Magistrate. Several police Sergeants were examined who said they were not armed on the day of the riot. Sergeant White denied the charge of assault. Captain J. A. Shenton and Lt. Col. Wilson of the Medical College deposed they made an Ray examination of the constable, but found no bullet or foreign substance in his body. The enquiry will be continued to-morrow. Later on Mr. J. M. Roy moved the High Court on behalf of the constable and obtained a rule on the Magistrate to show cause why his complaint against Sergeant White should not be dealt with immediately. The rule will be heard to-morrow.

